

ANTI-AGE

KAKO NANOSITI KREMICE ★ ZAŠTO SE KOŽA PERUTA ★ POVIJEST MAKE-UPA

doc. dr. sc. Sanda Stanec

Broj estetskih zahvata raste 15% godišnje

ESTETSKIH KIRURŠKIH ZAHVATA NE NAJČEŠĆE TRAŽE POVEĆANJE PODIZANJE DOJKI, LIPOSUKCIJU KOREKCIJU VJEĐA. MUŠKARCI ČINOM DOLAZE RADI KOREKCIJA VJEĐA I NOSA TE ABDOMINOPLASTIKE

• Tamara Franjić
Foto: Goran Mehkek / CROPIX

U kojem se smjeru razvijaju estetski zahvati, koji su najtraženiji, koliko Hrvatice i Hrvati vole estetsku kirurgiju i još mnogo toga pitali smo doc. Sandu Stanec, dr. med., spec. opštih i plastičnih, rekonstrukcijskih i estetskih kirurgija, Fellow of EBOPRAS. Doc. Sanda Stanec i njezin suprug, prof. dr. sc. Zdenko Stanec, spec. opće i plastične, rekonstrukcijske i estetske kirurgije, prije osam

intervju

cinske usluge iz opće, plastične, rekonstrukcijske, estetske te kirurgije dojke i šake i dermatovenerologije. Oboje su i nastavnici Medicinskog fakulteta u Zagrebu.

★ Koji trendovi danas vladaju na polju estetskih operacija? Koji su postupci "udarni" za lice, a koji za tijelo? Jesu li se neki zahvati, nekoc popularni, u međuvremenu prestali raditi?

- Tijekom zadnjih deset godina minimalno invazivni estetski postupci odnose prevagu nad kirurškim. Statistički podaci koje je za 2014. godinu objavilo Američko udruženje plastičnih kirurga pokazuju da učestalost neinvazivnih estetskih postupaka raste 5 do 10 posto godišnje, dok su najučestalije estetske kirurske operacije pokazale minimalni porast od 1 posto ili čak pad učestalosti u odnosu na prethodnu godinu. Zanimljiv je podatak da je u SAD-u 2004. godine u svrhu uklanjanja bora lica Botoxom tretiran 4,1 milijun pacijenata, dok se lani istom tretmanu podvrgnulo 6,7 milijuna pacijenata. Kirurško zatezanje kože lica ili facelifting je 2004. u SAD-u učinjen u 207.000 pacijenata, dok je deset godina kasnije brojka pala na 128.000 postupaka.

Od kirurških postupaka za uljepšavanje lica prednjače rinoplastika (korekcija nosa), blefaroplastika (korekcija vjeda ili kapaka) te facelifting (zatezanje kože lica). Što se tiče kirurških postupaka za uljepšavanje tijela, najučestaliji su augmentacijska mammoplastika (povećanje dojki), liposukcija te mastopeksija (podizanje visećih dojki).

U posljednjem desetljeću u estetskoj kirurgiji naglasak se stavlja na postupke koji poboljšavaju kvalitetu života, podižući samopouzdanje pacijenta uz što manje nuspojave i što kraće vrijeme oporavka. Taj trend zapravo diktiraju naši pacijenti. Danas

SMATRAM DA SE DUGOROČNOM I RACIONALNOM PRIMJENOM NEINVAZIVNIH POSTUPAKA POMLAĐIVANJA, POPUT KEMIJSKIH PILINGA, MEZOTERAPIJE, PODIZANJA KOŽE POMOĆU RESORPTIVNIH KONACA ITD., MOŽE 'USPORITI' STARENJE, ZADRŽATI MLADALAČKI IZGLED I ODGODITI POTREBU ZA INVAZIVnim KIRURŠKIM POSTUPKOM

je malo onih koji se mire s borama, ali još manje onih koji su radi uklanjanja bora spremni "ići pod nož". Naši pacijenti žele izgledati sveže i mlađe, ali istodobno ne žele otekline i podljeve na licu. I žele što prije nakon tretmana nastaviti sa svakodnevnim životom.

Normalno je stoga da su neki estetski kirurški postupci polako pali u zaborav i da se sve rjeđe rade. Lifting kože čela i temporalni facelifting ili podizanje obrva ustupili su mjesto aplikaciji Botoxa, hijaluronskih filera, ugradnji resorptivnih konaca ili mezoniti te se danas rade izuzetno rijetko. Lipofiling ili ispunjavanje lica matičnim stanicama vlastitog masnog tkiva te aplikacija hijaluronskih filera uzrokovala je značajan pad broja pacijenata koji se podvrgavaju faceliftingu. Ugradnja silikonskih implantata za povećanje brade ili jagodica danas je gotovo raritetna, jer se odlični rezultati mogu postići filerima uz znatno manje komplikacije.

Pacijenti ne žele podljeve

* Koji od novih estetskih postupaka najviše obećavaju i čijom ste primjenom

najzadovoljniji? Mogu li neinvazivni estetski postupci dijelom ili u potpunosti zamijeniti neke plastične operacije?

- U estetskoj se kirurgiji operacijski postupci sve više modificiraju kako bi se postigao zadovoljavajući rezultat uz što manju agresivnost, što manje nuspojava i mogućih komplikacija. Sve više kombiniramo invazivne kirurške postupke s metodama tzv. pomlađivanja bez skalpela i na taj način skraćujemo vrijeme postoperacijskog oporavka te minimiziramo nuspojave (otoke i podljeve). Od svih estetskih postupaka u posljednjem desetljeću danas je najpopularnija primjena Botoxa i hijaluronskih filera. To je i razumljivo, jer takvi postupci rezultiraju svežijim i pomlađenim izgledom, ali bez velikih transformacija, ne traže dugotrajan oporavak, imaju prihvatljuvu cijenu i dostupni su "običnim" ljudima, a ne samo zvijezdama i bogatašima. Botox i filere apliciram već dulje od 20 godina i vrlo sam zadovoljna njihovim učinkom kod mojih pacijenata.

U posljednjih nekoliko godina i brojni su drugi neinvazivni estetski postupci dali

dobre rezultate u okviru svojih indikacija: kemijski pilinzi na bazi organskih kiselina, mezoterapija, PRP (pomlađivanje primjenom vlastite plazme bogate trombocitima i faktorima rasta), pomlađivanje radiofrekvencijom, podizanje kože lica i vrata primjenom resorptivnih konaca ili mezoniti. Primjena navedenih postupaka prema definiranim protokolima može potpuno ukloniti potrebu za nekom estetskom operacijom ili je odgoditi na dulje vrijeme.

Smatram da je dugoročnom i racionalnom primjenom takvih postupaka moguće "usporiti" starenje te zadržati mladalački izgled i svežinu dulje vrijeme i na taj način odgoditi potrebu za invazivnim kirurškim postupkom za neke kasnije godine. S druge strane, postoje određeni deformiteti ili stigme starenja koje nije moguće ukloniti bez estetske operacije. Ako netko ima grbav i kriv nos, to ne možemo riješiti aplikacijom filera niti bilo kojim neinvazivnim postupkom možemo ukloniti viseću kožu na gornjim vjeđama.

* Jesu li vama osobno draži veliki kirurški zahvati ili suptilniji postupci?

PREVELIKA OČEKIVANJA

* Koliko možete doznati o pacijentu na konzultacijama prije zahvata? Što ako pacijent ima prevelika očekivanja pa kasnije ne bude zadovoljan rezultatom? Događa li se da nekada vi, iako operacija uspije, niste zadovoljni rezultatom?

- Najvažniji je razgovor s pacijentom prije operacije tijekom kojeg se procjenjuje njegov psihološki profil i stječe uvid u njegova očekivanja. Ako su ona nerealna i osoba to ne prihvata, takve pacijente ne operiramo niti ih podvrgavamo bilo kakvim tretmanima. Tijekom razgovora treba pacijentu detaljno objasniti

postupak kojem će biti podvrgnut te iznijeti sve moguće nuspojave i komplikacije. Treba pojasniti i kakav je očekivani rezultat i koliko će trajati oporavak.

U poslu uvijek težim perfekcionizmu i najboljem mogućem rezultatu. Naravno da se može dogoditi i da se događalo da je pacijent zadovoljan rezultatom neke operacije ili tretmana, a ja vidim nešto što je moglo biti bolje učinjeno. Često i predložim dodatnu korekciju, koju pacijent onda prihvati ili ne. Srećom, puno je važnije zadovoljstvo pacijenta kojim se mjeri uspjeh neke operacije.

intervju

- U Poliklinici Edumed u većini slučajeva kombiniramo navedene postupke i tehnike, sve češće istodobno, u istom aktu. Primjerice, umjesto kompletног faceliftinga učinimo mini-facelifting koji nadopunimo korekcijom bora gornje trećine lica primjenom Botoxa te aplikacijom filera ili lipofilingom. Manje korekcije nosa također možemo učiniti primjenom različitih filera.

Osobno smatram da su minimalno invazivni postupci korsna nadopuna našoj praksi te da značajno pridonose poboljšanju rezultata brojnih estetskih operacija. Pod tim podrazumijevam da se uz njih može smanjiti morbiditet nekog operacijskog zahvata, skratiti vrijeme oopravka te znatno umanjiti trajanje neželjenih posljedica operacijskog zahvata.

Suvremeni materijali

★ Koji se novi materijali danas koriste u estetskim operacijama?

PACIJENTI NE ŽELE IZGLEDATI UKOČENO KAO NICOLE KIDMAN ILI KARIKIRANO POPUT MEG RYAN ILI LARE FLYNN BOYLE. A KAO ZVIJEZDE KOJE STARE 'USPORENO' I MOGU BITI MODELI LJEPOTE ISTAKNULA BIH MERYL STREEP, SHARON STONE, JULIANNE MOORE, ODNOŠNO PIERCEA BROSNANA, HARRISONA FORDA I KEVINA COSTNERA

- Velik je tehnološki napredak ostvaren u vrstama kirurških konaca. Danas se šivači materijal za kožu izrađuje od resorptivnih materijala s malim kukicama, tako da se lako zateže bez napetosti kod šivanja rane. U estetskoj kirurgiji tehnika šivanja rane vrlo je važna radi kvalitete poslijepoperacijskog oziljka. Upravo primjena poliglaktinskih šavova koji se sami zatežu (V-Lock, Stratifix) i s vremenom resorbiraju daje dobre rezultate. Pacijenti su vrlo zadovoljni, jer takve šavove ne treba vaditi, a oziljak je neprimjetan.

Značajan tehnološki napredak ostvaren je i u proizvodnji

implantata za dojke. Ovojnice implantata nove generacije izrazito je kvalitetnije strukture i znatno otpornija na oštećenja izazvana traumom ili vijekom implantata. Gel kojim su ispunjeni visoke je kohezivnosti, pa je i učestalost komplikacija nakon povećanja dojki znatno smanjena.

Dobri i loši holivudske primjeri

★ Jesu li Hrvati česti posjetitelji estetskih ordinacija? Koji su zahvati najtraženiji i mijenja li se trend s godinama?

- Teško je govoriti o točnom broju zahvata, jer ih mnoge poliklinike i ordinacije ne prijavljuju, iako bi trebale. No, procjenjuje se da broj svih estetskih zahvata kontinuirano raste, i to oko 15 posto godišnje.

Kao i u zapadnom svijetu, najučestaliji su minimalno invazivni estetski zahvati (Botox, fileri, pilinzi itd.). Od estetskih kirurških zahvata prevladava-

- To ovisi o problemu zbog kojeg nam pacijent dolazi. No, ako govorimo o estetskim korekcijama u Poliklinici Edumed, onda je to ipak žena od 40 do 60 godina, visoke stručne spreme i vrlo dobro informirana o mogućnostima današnjih estetskih postupaka.

★ Povećava li se broj muškaraca koji žele estetsku operaciju?

- U cijelom svijetu, pa tako i u našoj Poliklinici, raste broj muškaraca koji dolaze na estetske zahvate. Sve češće se događa da nam naše pacijentice dovedu svoje muževe ili partnerne na tretman Botoxom ili na filere, piling ili slično.

★ Jesu li neke poznate osobe traženi modeli ljepote pacijentima?

- Često su holivudske glumci, pjevači i političari modeli prema kojima se pacijenti ili lakše odlučuju na neke estetske tretmane ili pak zaziru od nekih tretmana. Nerijetko mi pacijentice koje nemaju ranijih iskustva s Botoxom kažu da ne žele takav tretman jer ne žele ukočen izgled lica poput Nicole Kidman. Ili, one koje nisu probale pomlađivanje filerima kažu da ne žele izgledati kao Melanie Griffith ili Meg Ryan. Drugi pak donesu fotografiju neke poznate osobe da mi pokažu kakve bi usnice, obrve ili obrazje željeli

OMILJENI ZAHVATI

* Koje je vaše omiljeno polje djelovanja?
- Od kirurških postupaka omiljene su mi estetske operacije dojki (povećanje, smanjivanje i podizanje dojki) i abdominoplastika. Od minimalno invazivnih postupaka preferiram pomlađivanje aplikacijom Botoxa i hijaluronskih filera te lipofiling.

dobiti tretmanom.

Holivudske zvijezde koje stane "usporeno" i koje mogu biti istinski modeli ljepote za estetske pacijente svakako su Meryl Streep, Julianne Moore, Sharon Stone ili Pierce Brosnan, Kevin Costner, Harrison Ford.

Anti-modeli, odnosno oni koji su pretjerivanjem u broju estetskih operacija ili količini apliciranih filera unakazili svoj izgled, uz već navedene, svakako su i Lara Flynn Boyle, Donatella Versace, Kirstie Alley, Mickey Rourke...

Napumpane usnice

* Donedavno su brojne zvijezde i zvjezdice htjele na-

pumpane usnice, bez obzira na to što su često bile predmenzionirane i neukusne. Je li taj trend konačno splasnuo? Što mislite o pomodnosti na polju estetskih operacija? I kako se osoba može riješiti tih umetaka ako ih više ne želi?

- Radi povećanja usana u našu polikliniku najčešće dolaze mlađe osobe od kojih većini takav tretman zapravo nije ni potreban. Očito se poveže učestalom marketinškim napisima u medijima te izgledom omiljenih pjevačica ili glumica. U tretiranju takvih pacijentica vrlo smo oprezni u procjeni tipa i količine file-

ra koji ćemo primijeniti. Ako pacijent ima nerealne želje ili očekivanja, nastojimo ga razuvjeriti i odgovoriti od tretmana. Za pacijentice s prevelikom količinom filera u usnama ne postoji jednostavno rješenje.

Ako je filer trajan ili ako su nastali granulomi (upalne otekline), riješiti se može samo izrezivanjem tog dijela usana. Radi se o vrlo zahtjevnoj operaciji jer je gotovo nemoguće postići dobru simetriju usana, adekvatan ožiljak i dobar estetski rezultat. Iz tog razloga povećanje usana treba provoditi u više postupaka, malim količinama

intervju

filera u jednom aktu te uvijek izabrati resorptivni filer.

Važno je reći i to da u gotovo 90 posto slučajeva komplikacije nakon primjene filera nastaju uslijed neadekvatne indikacije ili tehnike. Ubrzani razvoj industrije, demedikalizacija kroz marketing te nedostatak definiranih pravila i propisa doveo je do toga da danas stomatolozi, medicinske sestre i kozmetičarke nude pacijentima i klijentima Botox i filere, u želji za brzom zarađom. Često osobe koje apliciraju filere ne poštuju pravila sterilnosti te nisu upoznate s komplikacijama koje ti zahvati mogu izazvati niti s načinom njihova rješavanja. Tretmani se izvode u kozmetičkim salonima, u robnim kućama ili privatnim stanovima organiziraju se skupovi nazivani filer i botox party, na kojima se takvi preparati primjenjuju nestručno i u neadekvatnim uvjetima. Zbog svega toga broj komplikacija nakon takvih zahvata u značajnom je porastu. U literaturi su opisani slučajevi pojave trajnih upalnih oteklini ili granuloma, nekroze kože, migracije ili pomicanja filera, diskoloracije kože te drastičnih komplikacija, kao što su anafilaktički šok i sljepoča. Važno je zapamtiti da su svi ovi postupci idealno sredstvo za borbu protiv starenja samo u rukama liječnika koji je propisno educiran za izvođenje tih zahvata i rješavanje mogućih komplikacija.

Razvojem novih tehnologija svakodnevno smo bombardirani raznim svemoćnim aparatima koji navodno uz nikakve nuspojave daju čarobne rezultate. Praćenjem literature te edukacijom na kongresima uobičajeno spoznamo da su mogućnosti takvih uređaja pravu izuzetno ograničene i da se njima pacijenti samo zavaravaju. Unatoč svim pomodarskim trendovima trudimo se pacijentu uvijek reći istinu. Jer jedino se takav pacijent vraća.

OSOBA KOJA SE ŽELI PODVRGNUTI ESTETSKOJ OPERACIJI PRVENSTVENO MORA TO ŽELJETI RADI SEBE SAME, A NE DA BI UDOLOVILJA NEČIJIM TUĐIM ŽELJAMA. ISTODOBNO, MORA IMATI REALNA OČEKIVANJA OD ZAHVATA KOJI ŽELI TE MORA BITI UPOZNATA SA SVIM MOGUĆIM NUSPOJAVAMA I KOMPLIKACIJAMA

★ Koje decentne promjene mogu učiniti veliku razliku u izgledu pacijenta?

- Teško je govoriti o jednom univerzalnom postupku, jer svako je lice drugačije i ljudi različito stare. Ujedno, svatko od nas je fiksiran na neki nedostatak na vlastitom licu koji mu smeta više od ostalih. Zato je uobičajeno pitanje koje prvo postavim pacijentu koji dolazi radi pomladivanja: Što vam najviše smeta na vašem lice?

Ipak, postupak kojim se ostvaruje vidljiva promjena u izgledu većine osoba srednje životne dobi je korekcija bora gornje trećine lica Botoxom i istodobna primjena nekog voluminoznog filera za popunjavanje obraza. Na taj

se način lice podiže i postaje oblige, značajno se smanjuju ili nestaju bore između i oko očiju te one na čelu, korigira se položaj spuštenih obrva i oči se jače otvore. Sve to zajedno rezultira ljepšim i znatno mlađim izgledom.

Pacijente brine budanje i ožiljak

★ Osim poboljšanja u izgledu, imaju li estetski zahvati i druge dobroti za pacijente?

- Naravno. Oni mijenjaju sliku pacijenta o samom sebi i posredno time njegov odnos prema okolini. Dovode do porasta samopouzdanja, osjećaja sigurnosti i zadovoljstva, što olakšava kontakt s ljudima. Općenito je poznato da ljudi nakon estetskih zahvata lakše

PITANJE LJEPOTE

★ Što je za vas ljepota?

- Još sam od gimnazijalnih dana zapamtila definiciju ljepote koja kaže da je ljepota subjektivni doživljaj objektivne stvarnosti. Ali moram priznati da sam je tek u potpunosti razumjela kada sam se počela baviti plastičnom i estetskom kirurgijom.

Ja neko lice vidim na jedan način, a osoba čije je to lice često ga vidi sasvim drugačije. Naša slika samih sebe puno odudara od slike kakvu drugi imaju o nama. I zato slušam svoje pacijente, slušam ono što im smeta i objašnjavam im što se može popraviti, sugeriram im načine, zajedno s njima određujem prioritete. Ne dajem lažna obećanja i ne pothranjujem nerealna očekivanja. I najveće mi je nagrada kada pacijent zadovoljan izade iz moje ordinacije i kada me preporuči prijatelju ili članu obitelji.

uspjievaju na poslu, pronalaze životne partnerne i slično.

★ Sto najčešće brine pacijente koji se spremaju za plastičnu operaciju? Što biste im savjetovali?

- Hoće li se probuditi nakon anestezije i operacije i kakav će im ožiljak ostati. Kod operacije u lokalnoj anesteziji pitaju koliko će ih boljeti. Učestala su i pitanja o vremenu oправka, koliko trebaju izostati s posla te kada se mogu ponovo početi baviti sportom.

Osoba koja razmišlja o estetskoj operaciji prvenstveno mora to željeti radi same sebe, a ne da bi udovoljila nečijim tuđim željama. Ujedno mora imati realna očekivanja od operacije koju želi te mora biti upoznata sa svim nuspojavama i mogućim komplikacijama.

★ Kako se u Hrvatskoj danas doživljavaju estetski postupci? Još uvijek se, naime, zna zločesto komentirati ako se netko podvrgne estetskom zahvatu. Ima li promjene u odnosu na stavove otprije deset, dvadeset godina?

- Teško je govoriti o jedinstvenom stavu o estetskim zahvatima u Hrvatskoj. Naravno da u ruralnim sredinama ljudi još većinom zaziru od takvih zahvata i smatraju ih nepotrebni, pomodarskim i sramotnim. Za razliku od toga, u urbanim se sredinama sve veći broj ljudi svake godine odlučuje na takve zahvate. O njima se sve otvorenije govori i prihvataju se kao nešto uvriježeno i normalno. Čest je slučaj da nam dolaze grupe prijateljica, bračni partneri, pa i cijele obitelji na konzultacije i potom na zahvate. U proteklih deset ili dvadeset godina odnos prema estetskoj kirurgiji uvelike se promijenio i ona je sada sve više dostupna "običnim" ljudima,

onima koji ne žive od vlastitog izgleda.

